

วัคซีนรักษาโรคภูมิแพ้

ทางเลือกใหม่ของการรักษาโรคภูมิแพ้

ในโลกปัจจุบันเราคงปฏิเสธไม่ได้ว่า “โรคภูมิแพ้” เป็นเรื่องใกล้ตัว เนื่องด้วยสภาพการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป จากอดีต ทำให้มีปัจจัยหลาย ๆ อย่างเอื้อให้คนเราเป็นโรคภูมิแพ้ อาการของโรคภูมิแพ้นั้นมีได้หลากหลาย ขึ้นกับว่าเป็นภูมิแพ้ระบบใด เช่น โรคภูมิแพ้อาหารมีอาการแพ้หลังจากรับประทานอาหาร โรคภูมิแพ้ผิวหนังมีอาการผื่นคันบริเวณผิวหนัง โรคภูมิแพ้หอบหืด มีอาการหอบ โรคภูมิแพ้จมูกหรือโรคจมูกอักเสบภูมิแพ้ มีอาการจาม คัดจมูก น้ำมูก ซึ่งโรคจมูกอักเสบภูมิแพ้นั้นเป็นกลุ่มที่พบได้มากที่สุด

รู้ได้อย่างไรว่าเป็นโรคจมูกอักเสบภูมิแพ้ ?

โรคจมูกอักเสบภูมิแพ้ หรือที่เราเรียกสั้น ๆ ว่า โรคภูมิแพ้ มีอาการหลัก 4 อาการ ได้แก่ คัดจมูก คันจมูก จาม น้ำมูกไหล โดยมักมีอาการหลังจากสัมผัสสิ่งที่แพ้ เช่น ไรฝุ่น ขนสุนัข ขนแมว ละอองเกสรหญ้า เป็นต้น บางรายอาจมีอาการอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น คันตา แสบตา น้ำตาไหล หอบหืด ผื่นคันตามตัว อย่างไรก็ตาม การวินิจฉัยโรคจมูกอักเสบภูมิแพ้ที่ให้ได้แม่นยำ คือ การทดสอบภูมิแพ้ มีทั้งแบบวิธีสะกิดผิวหนัง และการเจาะเลือด แต่ละวิธีมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การทดสอบภูมิแพ้ด้วยวิธีสะกิดผิวหนัง (Skin prick test)

เป็นการหยดสารก่อภูมิแพ้ที่ผิวหนัง ในผู้ใหญ่นิยมทดสอบบริเวณแขน หลังจากนั้นใช้เข็มขนาดเล็กสะกิดผิวหนังบริเวณที่หยดสารก่อภูมิแพ้ และรอผลตรวจ 20 นาที หากแพ้สารก่อภูมิแพ้ดังกล่าว จะมีตุ่มนูนขึ้น

ข้อดี ทราบผลทันที ใช้เวลาทดสอบเพียง 20 นาที
ราคาถูก

ข้อเสีย ผู้ป่วยต้องหยุดยาภูมิแพ้ชนิดรับประทาน (Antihistamine) มาก่อนทดสอบเป็นเวลาอย่างน้อย 7 วัน ไม่สามารถตรวจในผู้ที่มีอาการหอบหืดรุนแรงที่ยังไม่สามารถคุมอาการได้ เนื่องจากขณะทดสอบอาจเกิดอาการแพ้รุนแรงได้

DROPS

INHALATION

PILLS

INJECTION

2. การเจาะเลือดเพื่อตรวจหาสารก่อภูมิแพ้ (Specific IgE)

เป็นการเจาะเลือดจากหลอดเลือดดำ เพื่อตรวจหาสารก่อภูมิแพ้

- ข้อดี** ไม่ต้องงดยาภูมิแพ้มาก่อน
ไม่ก่อให้เกิดอาการแพ้รุนแรงขณะทดสอบ
- ข้อเสีย** ไม่สามารถทราบผลได้ทันที ใช้เวลารอผลนาน
ประมาณ 1 เดือน และราคาแพง

หากเป็นภูมิแพ้จะรักษาอย่างไรดี

แน่นอนว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่มักคุ้นเคยกับการรักษาภูมิแพ้ด้วยการรับประทานยาหรือการใช้ยาพ่นจมูกมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานหลายท่านเกิดความกังวลว่าจะต้องใช้ยาไปตลอดชีวิตหรือไม่ และจะได้รับอันตรายจากการใช้ยาเป็นระยะเวลาอันยาวนานหรือไม่ หลักในการรักษาภูมิแพ้นั้น มี 2 ประเด็น คือ การหลีกเลี่ยงสิ่งที่แพ้ และการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แกตนเอง

- การหลีกเลี่ยงสิ่งที่แพ้ เช่น การทำความสะอาดผ้าปูที่นอน ผ้าห่ม อย่างน้อย 2 สัปดาห์ต่อหนึ่งครั้ง การกำจัดแมลงสาบ หลีกเลี่ยงการเลี้ยงสัตว์เลี้ยง เป็นต้น
  - การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แกตนเอง เช่น ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ นอนหลับพักผ่อนที่เพียงพอสำหรับการรักษาด้วยการใช้ยานั้นจัดว่าเป็นการรักษาที่ปลอดภัย
- หากเราไม่ตระหนักถึง 2 ประเด็นหลักในการรักษา ดังที่กล่าวข้างต้น เราอาจต้องใช้ยาภูมิแพ้ไปตลอดชีวิต

ทางเลือกใหม่ในการรักษาภูมิแพ้

การรักษาโรคภูมิแพ้ด้วยวัคซีน (Immunotherapy) นับได้ว่าเป็นทางเลือกใหม่สำหรับผู้ป่วยโรคภูมิแพ้ที่มีโอกาสหายขาดจากโรคภูมิแพ้ได้ เนื่องจากวิธีดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงระบบภูมิคุ้มกันในร่างกาย ทำให้เกิดภูมิคุ้มกันต่อสิ่งที่แพ้และยังช่วยป้องกันการแพ้สารก่อภูมิแพ้ชนิดอื่น ๆ ได้อีกด้วย การรักษาโรคภูมิแพ้ด้วยวัคซีน มี 2 วิธี ได้แก่ ยาฉีด และยาเม็ดอมใต้ลิ้น

ยาฉีด ผู้ป่วยจะต้องมาฉีดยาที่โรงพยาบาล สัปดาห์ละ 1 เข็ม เป็นเวลา 6 เดือน หลังจากนั้นฉีดเดือนละ 1 เข็ม เป็นเวลา 3 - 5 ปี

ยาเม็ดอมใต้ลิ้น เป็นรูปแบบยาเม็ด อมใต้ลิ้นวันละ 1 เม็ด เป็นเวลา 3 - 5 ปี แต่มีราคาแพง จึงทำให้มีผู้ใช้วิธีนี้ค่อนข้างน้อย

การรักษาโรคภูมิแพ้ด้วยวัคซีนเหมาะกับใครบ้าง

ผู้ที่เหมาะสมสำหรับการรักษาด้วยวัคซีน ได้แก่ ผู้ที่มีอาการมาก รักษาด้วยยาแล้วไม่ได้ผล ใช้ยาแล้วมีผลข้างเคียงจากยามาก หรือไม่สามารถหลีกเลี่ยงสิ่งที่แพ้ได้

จะเห็นได้ว่าแม้โรคภูมิแพ้จะอยู่ใกล้ตัวเรา แต่หากรู้จักวิธีรับมือแล้ว ก็สามารถเอาชนะได้อย่างง่ายดาย

บทความโดย อาจารย์ แพทย์หญิงชนิดา จันกร์ทิม
แพทย์เชี่ยวชาญด้านโสต ศอ นาสิกวิทยา สาขานาสิกวิทยาและโรคภูมิแพ้